

Ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Dit decreet wijzigt het Energiedecreet¹ van 8 mei 2009 met het oog op een betere voorkoming, opsporing, vaststelling en sanctionering van energiefraude.

Daarnaast wijzigt dit decreet ook het Energiedecreet met het oog op het invoeren van een beroepstermijn tegen de beslissingen van de VREG inzake distributienettarieven.

Verder voorziet dit decreet ook een wijziging van het Energiedecreet zodoende het Vlaams Energieagentschap van de distributienetbeheerders gegevens kan verkrijgen rond het energieverbruik van onderwijsinstellingen, gezondheidsvoorzieningen en welzijnsvoorzieningen.

2. Situering

Energiefraude kan verschillende vormen aannemen, maar heeft steeds als gevolg dat andere energieconsumenten rechtstreeks (bijvoorbeeld bij aftapping van elektriciteit) of onrechtstreeks (bijvoorbeeld via de distributienettarieven of de energiekosten van de leveranciers bij onrechtmatig verkregen groenestroomcertificaten) worden benadeeld. In sommige gevallen komt ook de eigen veiligheid of de veiligheid van anderen in het gedrang.

Om energiefraude beter te voorkomen, op te sporen, vast te stellen en bestraffen, stelt het Vlaams Regeerakkoord (2014-2019): "Preventie en detectie van energiefraude wordt een taak van de netbeheerders. Samen met de Vlaamse administratie zal fraude met tellers, zonnepanelen of andere decentrale productie sneller gedetecteerd en bestreden worden".

De tekst van de beleidsnota Energie 2014-2019 stelt ter zake: "De detectie en preventie van energiefraude zal bijdragen aan het drukken van de nettarieven en dus de energiekost voor bedrijven en gezinnen. Daarnaast moet voorkomen worden dat onveilige situaties ontstaan door niet-aanmelding bij de netbeheerder van de plaatsing van decentrale productie om de betaling van nettarieven te vermijden. Ook de overdracht van de behandeling van de dossiers van de zonnepanelen van de VREG naar de distributienetbeheerders en met name de creatie van een "uniek loket" voor eigenaars van zonnepanelen bij de distributienetbeheerder zorgt ervoor dat de distributienetbeheerder meer instrumenten in handen heeft om deze fraude te vermijden en te detecteren. Eigenaars van zonnepanelen zullen bij dit "uniek PV-loket" terecht kunnen voor alle aspecten in verband met de aansluiting van de installatie op het net als de steunverlening via groenestroomcertificaten en garanties van oorsprong. Wellicht zijn ook andere maatregelen nodig. In dit kader zullen de distributienetbeheerders worden verzocht om een actieplan uit te werken, in samenspraak met de VREG, het VEA en het departement LNE, niet enkel inzake energiefraude door prosumenten, maar alle vormen van energiefraude en netverliezen. Waar nodig zal ook worden voorzien in bijkomende regelgeving."

---

¹ Energiedecreet van 8 mei 2009, laatst gewijzigd bij het decreet van 27 november 2015.

3. Inhoud

Om energiefraude beter te voorkomen, op te sporen, vast te stellen en sanctioneren, worden wijzigingen in de regelgeving voorgesteld. Het betreft met name:

- Een uitbreiding van de definitie van 'energiefraude';
- De toevoeging van de taak energiefraude te vermijden en op te sporen aan de taken van de netbeheerders;
- Het verplichten van installateurs van hernieuwbare energie-installaties om maandelijks aan de netbeheerders een lijst over te maken van de door hen geplaatste hernieuwbare energie-installaties voor elektriciteitsproductie.
- Het machtigen van de netbeheerders gebruik te maken van het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer, of het vreemdelingsnummer op te vragen en te gebruiken;
- Het toevoegen van een nieuwe titel aan het Energiedecreet met betrekking tot energiefraude waarin de netbeheerders worden verplicht om jaarlijks een actieplan en een jaarverslag inzake energiefraude op te stellen, waarin ze worden gemachtigd elektriciteit of aardgas af te sluiten met het oog op regularisatie wanneer energiefraude met de meetinstallatie of certificaten wordt vastgesteld en hiervoor de kosten die hieraan verbonden zijn te recupereren; waarin ze worden gemachtigd de uitbetaling van groenestroomcertificaten, warmtekrachtkoppelingcertificaten, vergoedingen en premies op te schorten, stop te zetten of terug te vorderen en waarin ze worden gemachtigd om aan datamining te doen;
- Het machtigen van de VREG gebruik te maken van het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer, of het vreemdelingsnummer op te vragen en te gebruiken;
- De machtiging voor aangeduide personeelsleden van de netbeheerders om een verslag van vaststelling op te stellen. De bevoegdheid voor de distributienetbeheerders om terreinen en gebouwen, de productie-installaties inbegrepen, te inspecteren;
- De bevoegdheid geven aan het VEA om administratieve geldboetes te vorderen in vier specifieke gevallen van fraude, bovenop de reeds bestaande bepalingen.

Daarnaast wijzigt dit decreet ook het Energiedecreet met het oog op het invoeren van een beroepstermijn tegen de beslissingen van de VREG inzake distributienettarieven.

Ook wordt voorzien in de mogelijkheid dat de netbeheerders verbruiksgegevens van onderwijs-, gezondheids- en welzijnsinstellingen overmaken aan het VEA, in het kader van het voeren van een energieboekhouding door het VEB.

4. Bespreking adviezen

4.1. Advies van de SERV

De SERV vindt het noodzakelijk dat energiefraude efficiënt vervolgd en gesanctioneerd wordt.

De SERV vraagt zich af hoe de bestuurlijke handhaving in het algemeen wordt geregeld, ook in het licht van de integratie van de beleidsdomeinen Milieu en Ruimtelijke Ordening tot Omgeving. Deze integratie staat los van de doelstellingen van het voorontwerp van decreet. Energiefraude is in eerste instantie een fraude van economische aard, de handhaving van het milieu- en ruimtelijke ordeningsrecht staat hier los van.

De SERV vraagt een verduidelijking van de toezichtsrechten. Deze rechten worden net met dit voorontwerp van decreet duidelijk afgelijnd. De distributienetbeheerders krijgen het (eerder afgeschafte) recht om vaststellingen met kracht van bewijs uit te voeren. Er wordt ook verwezen naar het antwoord op de punten uit het advies van de Privacycommissie dienaangaande.

De SERV vraagt zich af of de VREG de geschikte instantie is om de beboetingstaak op zich te nemen en of hij hiervoor over de benodigde middelen beschikt. Er wordt verwezen naar de bespreking hierover van het advies van de VREG infra. Hieraan wordt gevolg gegeven, het ontwerp werd aangepast waardoor zodoende het VEA verantwoordelijk wordt voor de handhavingstaak.

De SERV vraagt of bijkomende procedureregels (hoorrecht, schriftelijk verweer, beroepsprocedures, ...) worden ingesteld. Hier wordt verwezen naar de vaste rechtspraak van de Raad van State en de voorwaarden op vlak van onder meer 'goed bestuur' die de Raad van State aan administratieve entiteiten die handhavend optreden oplegt.

De SERV vraagt zich af hoe eventuele kosten worden verrekend in de tarieven. Dit is een exclusieve bevoegdheid van de regulator (VREG). De VREG geeft hierover toelichting in zijn eigen advies.

4.2. Advies van de VREG

De VREG is het eens met de doelstellingen van het decreet. De VREG is van mening dat het – gezien de steeds meer gecontesteerde hoogte van de kostprijs van het verbruik van elektriciteit en gas – maatschappelijk zeer belangrijk is dat energiefraude, in al zijn hoedanigheden, aangepakt wordt en zo veel als mogelijk beperkt wordt.

De VREG formuleert enkele opmerkingen bij het voorontwerp.

In artikel 7 wordt een bepaling toegevoegd aan het decretale kader inzake distributienettarieven, met name inzake het ingaan van de beroepstermijn tegen tariefbeslissingen. Dit betreft een technisch punt dat moest rechtgezet worden. De VREG meent dat de rechtzetting van deze vergetelheid een goede verbetering is van het tarifaire decretale kader.

De VREG merkt op dat in er artikel 1.1.3, 55° van het Energiedecreet ook al een definitie is opgenomen voor het begrip 'fraude' ("55° fraude: onrechtmatige manipulatie door een afnemer van een aansluiting of meetinstallatie;"). De term 'fraude' wordt gebruikt in art. 6.2.1, §1, 3° van het Energiedecreet. Men zou verwachten dat de specifieke term 'energiefraude' een lading dekt die enger is dan de generieke term 'fraude'. Dat is hier niet het geval. De beide termen worden best op elkaar afgestemd. De hier in 40/1° ingevoerde definitie van 'energiefraude' is ruimer dan deze in 55°, die ook in art. 6.2.1 wordt gebruikt. De VREG bedoelt waarschijnlijk art. 6.1.2, waar in §1 3° wordt voorzien dat de netbeheerder de toevoer van elektriciteit of aardgas kan afsluiten in geval van 'fraude'. Bedoeld wordt de onrechtmatige manipulatie door een afnemer van een aansluiting of meetinstallatie (niet ander vormen van fraude die onder de definitie van 'energiefraude' vallen). De definitie van 'fraude' (55°) wordt geschrapt en art. 6.1.2 wordt overeenkomstig aangepast.

De VREG stelt voor om de eerste zin van de definitie wordt bovendien aan te vullen als volgt (zie onderlijning):

"40/1° energiefraude: elke bedrieglijke actie van een netgebruiker, of diens lasthebber of gevolmachtigde, of van een aannemer, zowel actief als passief, die

gericht is op het verkrijgen van een onrechtmatig financieel voordeel. [...]”. Dit advies wordt niet gevolgd. De toevoeging ‘bedrieglijk’ biedt geen meerwaarde en verzwakt de bewijslast bij de handhaving, vermits ook door de handhaver aangetoond moet worden dat een actie bedrieglijk zou zijn. Voordelen hoeven ook niet steeds van strikt financiële aard te zijn, men kan zich voorstellen dat bepaalde fraude wordt verricht uit gemakzucht (bv. het niet isoleren van een dak wanneer men zonnepanelen wil plaatsen ondanks het feit dat de niet-isolatie volgens de energiecaldulator ontwikkeld door het Vlaams Energieagentschap financieel eerder een nadeel betekent).

Het lijkt de VREG dan ook beter dat in de definitie van energiefraude niet wordt ingegaan op de potentiële dader ervan. Dit advies wordt gevolgd. De definitie wordt uitgebreid naar ‘eenieder’.

De VREG vraagt zich af wat precies wordt bedoeld met ‘de aansluiting of meetinstallatie manipuleren’. Het lijkt duidelijk dat met ‘manipulatie’ het uitvoeren van handelingen aan de aansluiting of meetinstallatie wordt bedoeld. Deze terminologie wordt ook in de huidige versie van het Energiedecreet (in 1.1.3, 55° van het Energiedecreet) gebruikt.

De VREG vraagt zich af wat wordt bedoeld onder d) met “contractaanvragen”? Het gaat om alle contractaanvragen die een netgebruiker uitvoert, dus zowel bij de leverancier/toegangshouder als (desgevallend) bij de netbeheerder.

De VREG suggereert in e) toe te voegen dat het niet alleen gaat om energiefraude bij de (eenmalige, initiële) aanvraag van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten, maar ook bij de (maandelijkse of minder frequente) rapporteringen van meetgegevens die aanleiding geven tot de effectieve toekenning van deze certificaten. Dit advies wordt gevolgd, de rapportering met het oog op de toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten wordt toegevoegd.

De VREG stelt voor om in f) toe te voegen dat het gaat om subsidie- en premieaanvragen in het kader van het Energiedecreet en Energiebesluit. Dit advies wordt gevolgd.

De VREG stelt dat netbeheerder moeilijk de centrale rol kan spelen inzake de preventie en detectie van energiefraude in het kader van de aanvraag van groenestroomcertificaten voor niet-PV installaties (= expertisedossiers beheerd door het Vlaams Energieagentschap), fraude bij het afsluiten van leveringscontracten bij leveranciers (bv. identiteitsfraude bij het aangaan van het contract), of bijvoorbeeld fraude bij het bekomen van energieprijzen die toegekend worden door andere partijen dan de netbeheerders. Dit kan beter verduidelijkt worden door de rol van de netbeheerder te beperken tot de vormen van energiefraude die verbonden zijn aan hun activiteitsgebied. Dit advies wordt gevolgd, er wordt verduidelijkt bij de ‘taken van de netbeheerders’ dat het gaat over het opsporen en vaststellen van alle vormen van energiefraude, gerelateerd aan hun activiteiten.

Het lijkt de VREG een goed idee om te bepalen dat voor de unieke identificatie van netgebruikers in de marktprocessen het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer en het vreemdelingennummer kunnen opgevraagd en gebruikt worden, om duidelijkheid te scheppen zowel ten aanzien van de leveranciers, als van de netbeheerder. Dit advies wordt gevolgd, de leveranciers en toegangshouders worden toegevoegd.

De VREG stelt een alternatieve aanpak inzake de planning van de aanpak van energiefraude voor. Het lijkt de VREG beter dat de netbeheerders gemeenschappelijk een actieplan inzake energiefraude uitwerken, met daarin de

controles die ze minimaal willen uitvoeren. Een gemeenschappelijk actieplan maakt dat de controles in alle netgebieden volgens dezelfde principes verlopen en één netgebied dus niet meer of minder gecontroleerd wordt dan in andere gebieden. Dit maakt ook een benchmark tussen netbeheerders mogelijk van de endogene kosten die met deze verplichting gepaard gaan. De VREG verwijst hierbij naar hoofdstuk 13.2. van het advies. De opmaak van het actieplan kan in overleg met de VREG verlopen, om de regulator toe te laten een zicht te houden op de tarifaire weerslag. Dit advies wordt gevolgd. Er wordt gestipuleerd dat het moet gaan om een gezamenlijk actieplan en in de memorie van toelichting wordt dat de opmaak van het actieplan in overleg met de VREG kan verlopen.

In het artikel 10 wordt gesteld dat titel V hersteld wordt bij artikel 6; dit moet echter artikel 8 zijn. Deze fout wordt rechtgezet.

In het tweede lid van artikel 10, wordt na "de kosten van de afsluiting" best ingevoegd "bedoeld in het voorgaande lid" teneinde de link daarmee te maken. Deze verduidelijking wordt toegevoegd.

De VREG adviseert te voorzien dat de kosten voor regularisatie ook op het hele net betrekking kunnen hebben. Daarnaast stelt de VREG voor te verduidelijken wat wordt bedoeld met "kosten voor het onrechtmatig verkregen voordeel"? Dit advies wordt gevolgd.

De VREG stelt dat voldoende beschermings- en beroepsmogelijkheden voor de afnemer moeten worden ingebouwd. Hiervoor kan, cf. supra, worden verwezen naar de vaste rechtspraak van de Raad van State ter zake.

De VREG stelt voor om bij het niet-voldoen aan meldingsplichten te voorzien in een boete, naast de mogelijkheid van afsluiting. De VREG stelt voor dat deze boete in hoofde van de netbeheerder wordt voorzien. Dit advies wordt niet gevolgd. Dit lijkt echter moeilijk verenigbaar met het private statuut van sommige netbeheerders. Eerder lijkt een boete in hoofde van het VEA, als handhaver van de geldende regelgeving aangewezen, dit werd dan ook meegenomen.

Krachtens artikel 15 wordt een nieuwe titel ingevoerd, waarin sprake is van bedienden. Aangezien het begrip bedienden betrekking heeft op de soort van arbeidsrelatie (werknemer, niet-arbeider) die voor dit decreet niet relevant is, en ook te beperkend, terwijl het duidelijk de wil is om gewoon de ruime categorie van "personeelsleden" te vatten, wordt gesuggereerd het begrip 'bedienden' te vervangen door 'personeelsleden'. Dit advies wordt gevolgd.

Artikel 18 voorziet in de toekenning van een nieuwe taak aan de VREG, met name de verplichting om een administratieve boete op te leggen aan iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die zonder machtiging van de betrokken netbeheerder handelingen uitvoert op het net of die zonder machtiging de aansluiting op het net manipuleert. Het artikel beschrijft verder de procedure van het opleggen en innen van deze administratieve boete, evenals de beroepsmogelijkheden en verjaring. De VREG is een absolute tegenstander van de toekenning van deze nieuwe taak aan de VREG. De VREG vindt dat in geval van zware fraudesituaties waarbij ook duidelijke strafrechtelijke inbreuken zijn de bestrafing van energiefraude niet kan worden beperkt tot een bestuurlijke handhaving. De VREG merkt op dat het bestraffen van energiefraude ook geen taak is van de regulator, zoals voorzien in de Europese energierichtlijnen. De VREG stipt ook aan niet over de nodige mensen en middelen te beschikken voor de gevraagde handhaving. Indien er via administratieve sancties wordt gewerkt, is de VREG voorstander deze taak bij de energieadministratie (vb. het VEA) te leggen. Dit advies wordt gevolgd.

De VREG geeft in haar advies ook toelichting bij de tarifaire context inzake het voorkomen, opsporen en bestraffen van energiefraude. Gezien dit de exclusieve bevoegdheid van de regulator betreft, wordt hiervan slechts akte genomen.

De VREG is voorstander van een wijziging van art. 11. "De kosten die de netbeheerder of beheerder van het transmissienet heeft gemaakt om de energiefraude, vermeld in artikel 1.1.3, 40/1°, e) of f), van dit decreet, ongedaan te maken, en de kosten van de opschorting, stopzetting of terugvordering en de intresten zijn ten laste van de betreffende netgebruiker. De netbeheerder of zijn gemandateerde zal deze kosten rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker. De VREG kan richtlijnen uitvaardigen voor de wijze waarop de interesten worden berekend.". Dit advies wordt gevolgd.

4.3. Advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

De Commissie erkende eerder al de wettigheid van het generieke doeleinde om fraude te beschrijven en met dat doeleinde informatie te vergaren en te verwerken. Dit vormt op zich wel een inmenging in de persoonlijke levenssfeer en moet dus volgens de regels van art. 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens, art. 22 van de Grondwet en de Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (WVP) verlopen. Het voorzien van een decretale basis, zoals beoogd door dit decreet, is een minimale maar noodzakelijke voorwaarde.

De Commissie wijst er op dat de WVP vereist dat de verantwoordelijkheid voor de verwerking van data ('datamining') in de wetgeving wordt toegewezen. Verschillende 'leveranciers' van data (bijvoorbeeld het VEA, elektriciteits- en gasleveranciers, ...) leveren data aan. Hun verantwoordelijkheid moet in het decreet worden vastgesteld. De leveranciers worden nominatem opgesomd in het ontwerp. Het gaat over het VEA, de VREG, de leveranciers, de distributienetbeheerders, het Rijksregister, het Vreemdelingenregister en de Kruispuntbank voor Ondernemingen.

De Commissie wijst er op dat de machtiging tot datamining (art. 12) expliciet in het decreet moet worden vermeld (nu enkel in Memorie). Dit advies wordt gevolgd.

De Commissie stelt dat het moeilijk is de geïsoleerde bevolkingsgroep af te bakenen. Vanuit een dataminingperspectief is dit moeilijk en in sommige gevallen contraproductief. Een compromis kan worden gezocht in het maken van een onderscheid tussen de modelopbouw en de fase van gebruik van het model. Dit richtsnoer is dienstig voor de uitvoering van dit decreet. Hiervan wordt akte genomen.

De Commissie vraagt aandacht voor het bewaringsmechanisme van de verkregen gegevens. Hiervan wordt akte genomen.

De Commissie vindt het decreet onvoldoende duidelijk op vlak van de verantwoordelijkheidstoewijzing, de aard van de verwerking, de geïsoleerde bevolkingsgroep en de bewaring van de gegevens. Ze adviseert de Vlaamse Regering te machtigen deze punten te verduidelijken bij besluit, na advies van de Commissie. Het ontwerp wordt verduidelijk op de punten van dataleveranciers en de wijze van verwerking van gegevens. De afbakening van de geïsoleerde bevolkingsgroep en het bewaringsmechanisme zijn echter te specifiek om bij decreet te gebeuren. Dit wordt, zoals geadviseerd door de Commissie, gedelegeerd naar de Vlaamse Regering.

De Commissie vindt het continu onder surveillance plaatsen van de ganse bevolking zonder bijkomende waarborgen omwille van een legitiem doel (het bestrijden van energiefraude) niet proportioneel. De Commissie vraagt volgende waarborgen:

- Garanties bij de analyse van gegevens van natuurlijke personen: indien de door de netbeheerders verwerkte data zouden worden doorgestuurd naar derden (wat onderhevig is aan een machtiging van de Vlaamse Toezichtscommissie) moet in het PV van vaststelling van de netbeheerders worden toegelicht op welke wijze werd omgesprongen met de resultaten van de analyse, hoe deze werden bekomen en wat de foutenmarge is. Dit advies wordt deels gevolgd, dit wordt verduidelijkt in het ontwerp.
- Het voorzien van garanties bij de toepassing van de analyses op natuurlijke personen. De Commissie stelt waarborgen op vlak van zorgvuldig gebruik voor. Dit advies wordt gevolgd, de waarborgen worden ingeschreven in het ontwerp.
- Waarborgen voor onafhankelijke sanctionering. De Commissie is van oordeel dat de netbeheerders bij het sanctioneren van energiefraude 'schotten' moeten hanteren tussen de verzameling en analyse van gegevens enerzijds en het gebruik ervan voor sanctionering anderzijds. Er moet op worden gewezen dat de netbeheerders, ook in het ontwerp van decreet, energiefraude niet 'sanctioneren'. Wel kunnen zij eventuele veiligheidsmaatregelen (afsluiting) nemen om hun werknemers en netten te beschermen en kunnen zij bijvoorbeeld onrechtmatig uitbetaalde energieprijzen terugvorderen. Eventuele bestraffing gebeurt door de bevoegde overheden, het VEA of de VREG. Er is dus een automatisch 'schot' tussen de verzameling en analyse (door de netbeheerders) en de bestraffing (door de overheid).

De Commissie is van oordeel dat het gebruik van ondernemingsnummer, rijksregisternummer of vreemdelingsnummer door de netbeheerders en de VREG onderworpen is aan de beperking van de Wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen. De Commissie wil het gebruik ook beperken tot het voorkomen, opsporen, vaststellen en bestraffen van energiefraude. Dit advies kan niet worden gevolgd zonder de doelstellingen van het decreet in het gedrang te brengen. De unieke identificatie van gebruikers is ook dienstig voor het verbeteren van de dienstverlening en de marktprocessen in de energiemarkt en voorkomt op deze manier ipso facto energiefraude.

De Commissie acht de bewijskracht in het kader van de vaststellingsbevoegdheid van de netbeheerders te ruim. Zij wenst deze te beperken tot 'zintuigelijke vaststellingen'. Zij vindt ook dat de vaststellingen aan de betrokkene moeten worden gemeld korte tijd na de vaststellingen met mededeling dat de bewijskracht zal gelden tot bewijs van het tegendeel. Dit advies wordt gevolgd. Door de beperking tot zintuigelijke vaststelling, aangevuld met gegevens bekomen door metering (bijvoorbeeld slimme meters) door de personeelsleden van de netbeheerders wordt ook tegemoet gekomen aan de andere bezorgdheden van de Commissie.

De Commissie geeft een globaal positief advies aan het ontwerp, behoudens aan artikel 12. Dit artikel werd grondig gewijzigd in lijn met het advies van de Commissie.

4.4. Advies Raad van State:

De Raad van State stelt in haar advies dat om de netbeheerders en de VREG te machtigen toegang te hebben tot het rijksregisternummer en het vreemdelingsnummer en er gebruik van te maken, een beroep moet kunnen

worden gedaan op artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

De toegang tot het rijksregister is noodzakelijk om de data die verzameld wordt bij datamining op eenvoudige wijze te linken (aan de juiste persoon?). Het rijksregisternummer is een 'unieke key' die dat mogelijk maakt. Er zijn immers meerdere mensen met dezelfde naam of geboortedatum, er wonen meerdere personen op eenzelfde adres enzovoort. Bij het rijksregisternummer stelt dit probleem zich niet. Het gebruik van het rijksregister is aldus noodzakelijk voor de uitoefening van de eigen bevoegdheid van het Vlaamse Gewest.

Artikel 8, eerst lid, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen bepaalt dat de machtiging om het rijksregisternummer te gebruiken wordt verleend door het sectoraal comité van het Rijksregister aan de overheden, de instellingen en de personen die zijn bepaald in artikel 5, eerste lid, van dezelfde wet. Krachtens artikel 8, tweede lid, van de wet van 8 augustus 1983 bepaalt de Koning in welke gevallen geen machtiging daartoe vereist is: bij het koninklijk besluit van 24 november 2010 tot vastlegging van de gevallen waarin een machtiging tot gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister niet vereist is, werd een vrijstelling verleend aan de overheden, de organen en de personen die ingevolge artikel 5, eerste lid, van dezelfde wet toegang hebben gekregen tot de informatiegegevens uit het Rijksregister, dit om intern het identificatienummer op te slaan en te gebruiken. Aangezien in de federale regelgeving de mogelijkheid vervat is om gevallen te bepalen waarin geen machtiging vereist is, duidt dit erop dat een gedifferentieerde regeling kan.

De distributienetbeheerders wordt voor de uitvoering van hun gewestelijke taken toegang verleend tot ondernemingsnummer, rijksregisternummer of het vreemdelingsnummer. De praktische modaliteiten van die toegang worden niet geregeld door het (ontwerp van) decreet zodat dit een federale aangelegenheid blijft. Aldus is de weerslag op de federale aangelegenheid marginaal.

De artikelen 7 en 26 van het (ontwerp van) decreet regelen aangelegenheden die normaal tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren. De toelichting waarom ook hier aan de voorwaarden voor de toepassing van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 voldaan is wordt gegeven in de artikelsgewijze toelichting.

B. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2

Dit verbreedt de definitie van 'energiefraude' als volgt:

"energiefraude: elke onrechtmatige actie van eenieder, zowel actief (i.e. het wetens en willens een handeling die verboden is uitvoeren, bijvoorbeeld zonder machtiging de meter manipuleren, i.e. er handelingen aan uitvoeren) als passief (i.e. wetens en willens een handeling die men verplicht is uit te voeren niet uitvoeren, bijvoorbeeld zich onttrekken aan een meldingsplicht), die gepaard gaat met het bekomen van een onrechtmatig voordeel door de toepassing van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten; hieronder wordt minstens verstaan:

- a) handelingen uitvoeren op het distributienet of op het plaatselijke vervoernet van elektriciteit zonder daartoe gemachtigd te zijn;
- b) de aansluiting of meetinstallatie manipuleren;
- c) meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement of het aansluitingscontract, niet uitvoeren;
- d) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van contract- of aansluitingsaanvragen;
- e) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van de aanvraag van groenestroomcertificaten of warmte-krachtcertificaten of van de rapportering van meetgegevens die aanleiding geven tot het toekennen van groenestroomcertificaten of warmte-krachtcertificaten;
- f) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van subsidie- of premieaanvragen in uitvoering van dit decreet of zijn uitvoeringsbesluiten.
- g) informatie bezorgen die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement.

Het betreft hier een niet-limitatieve lijst van vormen van energiefraude.

Verder worden drie definities toegevoegd: gezondheidsvoorziening, onderwijsinstelling en welzijnsvoorziening. Deze werden overgenomen uit het Energiebesluit van 19 november 2010.

Artikel 3

Dit artikel voert een nieuwe taak in voor de distributienetbeheerders voor elektriciteit en aardgas en de beheerder van het plaatselijk vervoersnet voor elektriciteit, namelijk "het actief detecteren en vaststellen van alle vormen van energiefraude en het nemen van maatregelen om energiefraude te vermijden".

De netbeheerders kunnen de kosten die zij maken om deze taak uit te oefenen, zoals de kosten voor andere decretale opdrachten, rapporteren en inbrengen in de tarieven, die volgens de richtsnoeren vastgelegd in het Energiedecreet, door de VREG zullen worden beoordeeld.

Artikel 4

Er wordt in de praktijk vastgesteld dat het meer en meer voorkomt dat, voornamelijk kleinere decentrale, energieopwekkingsinstallaties worden aangesloten op het elektriciteitsnet zonder dat de netbeheerder daarvan op de hoogte is. Dit heeft niet alleen potentiële consequenties voor de stabiliteit en capaciteit van het net in kwestie, maar houdt ook een gevaar in voor de veiligheid van de personeelsleden van de netbeheerders wanneer zij werken moeten uitvoeren aan een net zonder dat ze weten dat er op bepaalde plaatsen stroom wordt geïnjecteerd.

In dit kader hebben ook de installateurs van die hernieuwbare energiesystemen een rol op zich te nemen. Enerzijds dienen zij hun klanten te sensibiliseren en te wijzen op hun verplichtingen, anderzijds kan de installateurs zelf ook een verplichting worden opgelegd om dit feit, onafhankelijk van de producent, aan de netbeheerder te melden. Teneinde te voorkomen dat onveilige situaties ontstaan door niet-aanmelding bij de netbeheerder van de plaatsing van decentrale productie wordt elke installateur van hernieuwbare energiesystemen daarom

verplicht om maandelijks aan elke netbeheerder binnen wiens territorium ze hernieuwbare energie-installaties voor elektriciteitsproductie hebben geïnstalleerd, een lijst van die installaties te bezorgen. Het niet of foutief aanleveren van deze lijsten kan conform artikel 13.4.11 worden gesanctioneerd.

Artikel 5 en 6

Deze artikels machtigen de netbeheerders om voor hun processen gebruik te maken van het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het vreemdelingennummer.

De netbeheerder kan, binnen het kader van de uitvoering van zijn taken en in het bijzonder binnen de taken op het vlak van het voorkomen, opsporen en vaststellen van energiefraude, toegang tot deze gegevens zeer zinvol gebruiken. De netbeheerder moet zich, conform de privacywetgeving, houden aan specifieke regels om informatie te kunnen uitwisselen.

Artikel 7

Het decreet van 27 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake energie ('Tarievendecreet') voegt een beroepsmogelijkheid toe aan het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, specifiek m.b.t. de beslissingen van de VREG inzake distributienettarieven. Krachtens art. 4.1.34 Energiedecreet, kan iedere belanghebbende voortaan beroep aantekenen tegen de tariefbeslissingen van de VREG voor het Hof van Beroep te Brussel, dat zetelt zoals in kort geding. Het Tarievendecreet heeft – o.b.v. de impliciete bevoegdheden – tegelijkertijd art. 609quater Gerechtelijk Wetboek (met een 9°) aangevuld, om het Hof van Beroep te Brussel bevoegd te maken voor dergelijke geschillen. De procedure "zoals in kort geding" is voorbehouden voor een aantal aangelegenheden waarvan de urgentie wordt verondersteld en waarbij dus het hoogdringend karakter niet meer dient bewezen. Anders dan in de echte kortgedingprocedure, behandelt de rechter "zoals in kort geding" de zaak ten gronde. De Memorie van toelichting bij het Tarievendecreet legt uit waarom deze specifieke beroepsmogelijkheid wordt voorzien tegen tariefbeslissingen van de VREG.

Ook de regeling van de modaliteiten van het beroep (m.i.v. de beroepstermijn) kadert in de uitoefening door het Vlaamse Gewest van een impliciete bevoegdheid in de zin van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

In tegenstelling tot de federale, de Waalse en de Brusselse wet- en decreetgevers, heeft de Vlaamse decreetgever echter door vergetelheid geen termijn bepaald waarin het beroep moet worden ingesteld voor het Hof van Beroep te Brussel. In het Tarievendecreet werd nl. de inhoud van art. 29bis Elektriciteitswet en 15/20 Gaswet overgenomen (zijnde de principiële beroepsmogelijkheid), maar niet de inhoud van art. 29quater Elektriciteitswet en 15/21 Gaswet (zijnde de modaliteiten van het beroep, m.i.v. de beroepstermijn). Hieruit vloeit een problematische toestand voort, die dringend moet worden rechtgezet. De termijn waarin de beroepen tegen de tariefbeslissingen van de VREG moeten worden ingesteld, ontbreekt niet alleen in het Energiedecreet. Ook het Gerechtelijk Wetboek en het administratief recht bevatten geen beroepstermijn die alsdan van toepassing zou zijn. Een beroep tegen een beslissing van de VREG is immers geen beroep tegen een vonnis van eerste aanleg, zodat de beroepstermijn (van één maand na de betekening) bepaald in art. 1051 Gerechtelijk Wetboek niet van toepassing is. Zonder specifieke bepaling over de beroepstermijn zijn enkel de termijnen van verjaring van de vorderingen

van toepassing, zijnde a priori de termijn van tien jaar bepaald in art. 2262bis Burgerlijk Wetboek.

Het gebrek aan een beroepstermijn zorgt voor grote onzekerheid, zowel economisch als juridisch gezien. Daar de door de VREG goedgekeurde tarieven en methoden gedurende (a priori) tien jaar kunnen worden aangevochten, zullen zowel de netbeheerders (en hun aandeelhouders) als de netgebruikers voor minstens dezelfde periode in de onwetendheid blijven over het definitief karakter van de tarieven die in hun netgebied worden toegepast. Ook voor de VREG is het inefficiënt om tariefbeslissingen (ex ante of ex post) te moeten nemen zonder te weten of vergelijkbare onderdelen van vorige beslissingen definitief kunnen worden beschouwd

Aangezien de regels van gerechtelijk recht inzake de bevoegdheid onmiddellijke werking verkrijgen op het ogenblik van hun inwerkingtreding, betreft de rechtsonzekerheid alle tariefbeslissingen van de VREG die op de dag van de inwerkingtreding van het Tarievendecreet - zijnde 10 december 2015 - ofwel niet genomen werden, ofwel niet definitief waren. De facto dekt dit quasi alle tariefbeslissingen die de VREG sinds de regionalisering van de materie distributienettarieven heeft genomen. Concreet is het dus mogelijk dat een beslissing ter goedkeuring van de tariefmethodologie of van een tariefvoorstel wordt aangevochten, zelfs na de periode gedurende dewelke deze beslissing van toepassing was. Het gebrek aan een beroepstermijn tegen de beslissingen van de regulator in Vlaams recht – dat te wijten is aan een materiële vergissing – moet dus dringend worden rechtgezet. De invoering van een beroepstermijn is noodzakelijk om de eigen bevoegdheid van het Vlaamse Gewest op een zinvolle manier uit te oefenen.

De aangelegenheid leent zich tot een gedifferentieerde regeling. De aangelegenheid behoeft niet uit zijn aard zelf een uniforme regeling.

De federale bepalingen (waarvan de inhoud na de regionalisering in Vlaams recht niet werden overgenomen) bevatten niet enkel de beroepstermijn, maar ook enkele andere procedure regels die specifiek zijn aan de betrokken beroepen. Sommige van deze voorschriften hebben een zeer beperkte toegevoegde waarde, andere van deze voorschriften hebben weliswaar een zeker nut. Het gaat om:

- De verplichting om een (volledig) administratief dossier neer te leggen volgt niet uit het Gerechtelijk Wetboek;
- De mogelijkheid tot indiening via verzoekschrift (i.p.v. via dagvaarding) is een vereenvoudigingsmaatregel (zijnde lagere kosten en minder administratief werk voor degenen die een beslissing aanvechten).

Dit artikel voert een termijn van dertig dagen in voor beroepen tegen beslissingen inzake tarieven van de VREG.

De neerlegging van dit dossier moet uiterlijk samen met de eerste conclusie van de VREG plaatsvinden. Een dergelijke regel is in overeenstemming met wat bij de Raad van State gebeurt (het dossier moet in dezelfde termijn als de memorie van antwoord worden ingediend) en is vergelijkbaar met de verplichting tot mededeling van stukken in het Gerechtelijk recht (uiterlijk wanneer die worden gebruikt).

Indien dit gebeurt m.b.t. de indiening via verzoekschrift, moet deze noodzakelijkerwijze gepaard gaan met de verplichting voor de griffie om het verzoekschrift binnen een korte termijn te betekenen aan de VREG. Een langere termijn dan drie dagen (d.i. de geldende termijn in het federaal recht) is niet wenselijk, indien men zeker wil zijn dat de regulator vóór de inleidingszitting kan reageren (o.m. door het aanstellen van een advocaat).

Uit het voorgaande volgt dat de weerslag op de federale bevoegdheid slechts marginaal is.

Artikel 8

Dit artikel neemt Titel V, opgeheven door het decreet van 27 november 2015, opnieuw op in de volgende lezing: "Titel V: Het voorkomen, detecteren, vaststellen en bestraffen van energiefraude".

Artikel 9

Dit artikel verplicht de distributienetbeheerders of hun werkmaatschappijen jaarlijks gezamenlijk een actieplan op te stellen voor het komende jaar over het voorkomen, detecteren en vaststellen van energiefraude en dit te bezorgen aan de minister voor 30 november. Een gemeenschappelijk actieplan maakt dat de controles in alle netgebieden volgens dezelfde principes verlopen en één netgebied dus niet meer of minder gecontroleerd wordt dan in andere gebieden. Dit maakt ook een benchmark tussen netbeheerders mogelijk van de endogene kosten die met deze verplichting gepaard gaan. De opmaak van het actieplan kan in overleg met de VREG verlopen, om de regulator toe te laten een zicht te houden op de tarifaire weerslag.

Eveneens stellen zij jaarlijks een rapport op van het afgelopen jaar over het voorkomen, detecteren en vaststellen van energiefraude en bezorgen dit aan de minister voor 1 mei.

Artikel 10

Dit artikel machtigt de netbeheerders om, na het volgen van een procedure die door de Vlaamse Regering wordt bepaald, de toevoer van elektriciteit of aardgas af te sluiten met het oog op regularisatie van de aansluiting of van de meetinstallatie in geval er volgende vormen van energiefraude worden vastgesteld:

- a) Het uitvoeren van handelingen op het distributienet of plaatselijk vervoersnet elektriciteit zonder daartoe gemachtigd te zijn;
- b) de manipulatie van de aansluiting of meetinstallatie;
- c) het niet-uitvoeren van meldingsverplichtingen in toepassing van dit decreet, haar uitvoeringsbesluiten of het aansluitingsreglement;
- d) Het overmaken van informatie die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van contract- of aansluitingsaanvragen.
- g) Het overmaken van informatie die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement.

Deze mogelijkheid moet worden begrepen als een ultiem middel voor de netbeheerders om netgebruikers aan te zetten handelingen op het distributienet of plaatselijk vervoersnet elektriciteit die niet toegelaten waren of manipulaties van de aansluiting of meetinstallatie ongedaan te maken en de toestand opnieuw conform te maken of melding te maken van ingrepen waarvoor een meldingsplicht geldt of informatie over te maken die in overeenstemming is met de werkelijkheid. Voor het inzetten van dit middel moeten de netbeheerders het beginsel van proportionaliteit in acht nemen.

De kosten die de netbeheerder heeft gemaakt om deze vormen van energiefraude ongedaan te maken, de kosten van de afsluiting, de regularisatie

van het net, de aansluiting of van de meetinstallatie, de heraansluiting, de kosten voor het onrechtmatig verkregen voordeel en de interesten vallen ten laste van de betreffende netgebruiker. Deze kosten kunnen betrekking hebben op het hele netwerk van de netbeheerder. De netbeheerder of zijn gemandateerde kan deze kosten rechtstreeks invorderen bij de netgebruiker.

De Vlaamse Regering kan, na advies van de VREG, richtlijnen uitvaardigen met betrekking tot de wijze waarop de hoeveelheid onrechtmatig verkregen elektriciteit of aardgas kan worden berekend. Het kan hier gaan om onder meer onrechtmatig verkregen elektriciteit, aardgas, certificaten, premies of om niet-betaalde belastingen, heffingen, toeslagen, ontdoken nettarieven, ontdoken prosumentarieven en interesten.

Artikel 11

Dit artikel machtigt de netbeheerders en de beheerder van het transmissienet (in de mate dat deze laatste openbare dienstverplichtingen ingesteld door dit decreet of haar uitvoeringsbesluiten uitvoert) om, onverminderd de bepalingen van de wet van 7 juni 1994 tot wijziging van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaring te doen in verband met subsidies, vergoedingen en toelagen van elke aard, die geheel of gedeeltelijk ten laste van de Staat, de uitbetaling van groenestroomcertificaten, warmtekrachtkoppelingcertificaten, vergoedingen en premies die werden ingesteld ter uitvoering van titel VII (dit wil zeggen de maatregelen ter bevordering van het de milieuvriendelijke energieproductie en het rationeel energiegebruik), op te schorten, stop te zetten of terug te vorderen en de interesten in geval van volgende vormen van energiefraude:

e) het overmaken van informatie die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van de aanvraag van groenestroomcertificaten of warmtekrachtcertificaten;

f) het overmaken van informatie die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van subsidie- of premieaanvragen.

De kosten die de netbeheerder heeft gemaakt om deze vormen van energiefraude ongedaan te maken, de kosten van de opschorting, stopzetting of terugvordering en de interesten vallen ten laste van de betreffende netgebruiker.

De Vlaamse Regering kan, na advies van de VREG, richtlijnen uitvaardigen voor de wijze waarop de hoeveelheid onrechtmatig verkregen voordeel kan worden berekend.

Artikel 12

Dit artikel machtigt de netbeheerders om de gegevens waarover zij voor de uitoefening van hun taken beschikken of de gegevens die voor hun toegankelijk zijn of worden gemaakt door het Vlaams Energieagentschap, de VREG, de leveranciers of gegevens uit het Bevolkingsregister of de Kruispuntbank voor de Ondernemingen te gebruiken om energiefraude op te sporen en vast te stellen. De netbeheerders kunnen deze gegevens dus gebruiken voor alle vormen van monitoring en datamining, binnen de grenzen gesteld door de wetgeving ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Elke partij die data aanlevert hiervoor blijft verantwoordelijk voor de waarachtigheid en nauwkeurigheid van de betreffende data. De netbeheerders zijn verantwoordelijk voor de waarachtigheid en nauwkeurigheid van het gebruik van de gegevens voor het opsporen en vaststellen van energiefraude. Zij stellen hierover een intern rapport op, , volgen de risico's van de techniek van datamining continu op, waken over hun zorgvuldigheidsplicht om kwaliteitsvolle

analyses van persoonsgegevens te verrichten, evalueren continu de gebruikte datamining methode en passen ze indien nodig aan

De Vlaamse Regering kan nadere regels uitvaardigen met betrekking tot het gebruik van de gegevens die voortkomen uit technieken als datamining of profilering. Minstens bevatten deze regels richtlijnen op vlak van de verantwoordelijkheid van de verschillende leveranciers van data en van de netbeheerders inzake dataverwerking, op vlak van de aard van deze verwerking, de categorieën verwerkte gegevens en de bewaring van de gegevens.”.

Artikel 13

Dit artikel past art. 6.1.2 en de gevallen waarin de netbeheerder zonder advies van de LAC kan overgaan tot de afsluiting van de toevoer van elektriciteit en aardgas aan de nieuwe definitie van energiefraude.

Artikel 14

Dit artikel machtigt ook de VREG om voor de registratie van gebruikers van de certificatedatabank gebruik te maken van het ondernemingsnummer, het rijksregisternummer of het vreemdelingennummer. Op deze manier is het eenvoudiger fraude met certificaten te vermijden, op te sporen of vast te stellen.

Artikel 15

Dit artikel valt bevoegdheidsrechtelijk in te passen in de aangelegenheid van het rationeel energiegebruik (artikel 6, §1, VII, eerste lid, h), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, dat betrekking heeft op het ecologisch en economisch verantwoord omgaan met de verschillende energiebronnen.

De Raad van State stelde in een advies van 23 maart 2016 (58.994/3) op het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de activiteiten en openbardienstverplichtingen van de distributienetbeheerders ter stimulering van de infrastructuur ten behoeve van elektrische voertuigen vragen bij het gebruik van artikel 4.1.22 Energiedecreet als rechtsgrond voor dit besluit. De Raad gaf wel aan dat art. 7.5.1 Energiedecreet wel kan volstaan als rechtsgrond, in het licht van de exhaustieve lezing die aan het begrip 'rationeel energiegebruik' is gegeven in Advies 58.578/3 van 23 december 2015 over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering 'houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de invoering van een premie voor zero-emissie voertuigen', punt 3. De Raad raadt evenwel aan om bij een volgende wijziging van het Energiedecreet in uitdrukkelijke rechtsgronden te voorzien voor openbardienstverplichtingen met betrekking tot elektrische en hybride voertuigen. De Vlaamse Regering gaf aan de suggestie van de Raad om voor een expliciete decretale rechtsgrond te zorgen voor openbardienstverplichtingen met betrekking tot elektrische en hybride voertuigen te willen volgen bij een volgende decreetwijziging.

Dit artikel voert een expliciete decretale grondslag in voor het vestigen van openbare dienstverplichtingen in hoofde van de netbeheerders inzake programma's ter bevordering van elektrische voertuigen, met inbegrip van voertuigen met brandstofcellen en hybride voertuigen, en voertuigen op aardgas.

Artikel 16

Het energieverbruik van o.a. scholen, gezondheidsinstellingen en welzijnsinstellingen wordt vandaag niet systematisch bijgehouden. De DNB's hadden eerder de opdracht om de energieboekhouding van scholen bij te houden maar die opdracht hebben ze niet meer sinds 2011. Het VEB zou die gegevens eventueel kunnen bijhouden in uitvoering van het TERRA-project. Dat zou het mogelijk maken om het energieverbruik van scholen te benchmarken en energiemanagementsystemen (met alarmen etc.) in te bouwen. De DNB's kunnen die gegevens vandaag echter niet geven omwille van redenen van privacy. Het Energiedecreet wordt aangepast in de zin dat het VEA deze gegevens wel kan verkrijgen van de DNB's. Artikel 4.1.10, eerste lid is van toepassing op het Vlaams Energieagentschap en haar aangestelden.

Artikel 17, 18, 19, 20 en 21

In de artikelen die "ambtenaren" machtigen toezicht uit te oefenen op de naleving van de bepalingen van dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan en om de niet-naleving hiervan vast te stellen in een verslag van vaststelling, wordt de term "ambtenaren" vervangen door "personeelsleden". Dit maakt het mogelijk om contractuele personeelsleden van de bedoelde administraties en agentschappen eveneens aan te duiden voor het bedoelde toezicht.

Er wordt tevens een tijdsbeperking toegevoegd aan de hypothese waarin de bedoelde personeelsleden toegang tot de bewoonde gebouwen krijgen via een machtiging door de politierechter. Voor de toelichting wordt verder verwezen naar de toelichting onder artikel 23.

Artikel 22

Dit artikel voegt een nieuwe afdeling toe aan het Energiedecreet, met als titel: Afdeling V. Vaststelling door de personeelsleden van de netbeheerders en de werkmaatschappijen".

Artikel 23

Dit artikel machtigt daartoe aangeduide personeelsleden van de distributienetbeheerders of hun werkmaatschappijen om energiefraude te detecteren en vast te stellen in een verslag van vaststelling via zintuiglijke waarnemingen of door gebruik te maken van meetgegevens .

Om alle nodige vaststellingen te verrichten, hebben deze personeelsleden toegang tot terreinen en gebouwen, productie-installaties inbegrepen. Tot bewoonde gebouwen hebben ze echter alleen toegang als ze aan een van de volgende voorwaarden voldoen. Voor wat bewoonde gebouwen betreft is dit toegangsrecht onderhevig aan een voorafgaandelijke toestemming van de bewoner(s) of een machtiging van de politierechter. In dit laatste geval hebben deze personeelsleden alleen toegang tussen vijf uur 's morgens en eenentwintig uur 's avonds. De federale regels rond huiszoeking zijn hier niet van toepassing. Deze zijn immers vastgelegd in het Wetboek van Strafvordering terwijl het hier gaat om toezicht en bestuurlijke handhaving. Omwille van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer worden, zelfs in geval van een ernstig misdrijf, beperkingen opgelegd in de tijd voor een huiszoeking. Daarom zou het niet proportioneel zijn om in geval van energiefraude geen beperking in de tijd op te leggen voor wat betreft de huiszoeking in een bewoond lokaal.

Indien een bewoner de toegang verhindert, dan wordt de toekenning van subsidie of andere steun in het kader van dit decreet stopgezet en teruggevorderd. Met "verhinderen" wordt hier bedoeld de toegang weigeren in strijd met ofwel een machtiging die door de bewoner zelf werd gegeven ofwel in strijd met een door de politierechter afgeleverd visitatiebevel. In dat geval wordt naar de toekomst toe de ondersteuning stopgezet en wordt eventueel reeds uitgekeerde steun teruggevorderd.

Bedoeling van deze bevoegdheid tot het maken van vaststellingen is de kennis en expertise van de bedoelde personeelsleden van de distributienetbeheerders nuttig te maken in eventuele verdere stappen op vlak van regularisatie, terugvordering van onrechtmatig bekomen voordeel of sanctionering. De onregelmatige manipulatie van de meetinstallatie of aansluiting kan immers technisch erg complex en moeilijk vast te stellen zijn.

Deze vaststellingsmogelijkheid is noodzakelijk omdat de politiediensten niet steeds over de nodige technische kennis en expertise beschikken om vaststellingen van energiefraude te doen. Wanneer de daartoe aangeduide werknemers van de netbeheerders vaststellingen van energiefraude doen en zij een beroep zouden moeten doen op de politiediensten of een gerechtsdeurwaarder voor het vaststellen van deze energiefraude, zou bewijsmateriaal in tussentijd vernietigd kunnen worden.

Op deze manier wordt in feite de regeling, zoals ze van kracht was tot de afschaffing ervan door het decreet van 16 maart 2012 houdende diverse bepalingen inzake energie, hersteld. Tot dan was, ook in het Vlaamse Gewest, de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening (sic) van kracht. Deze bepaalt in artikel 23: *"Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, houden de door de Koning aangewezen ambtenaren toezicht op de naleving van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan. De Koning mag de bedienden der bedrijfs- of wegenisvergunninghouder met dezelfde bevoegdheid bekleden, binnen de grenzen en onder de voorwaarden die Hij bepaalt."* Deze wet en dus ook de betrokken regelgeving is nog steeds van kracht in het Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

De Vlaamse Regering kan nadere grenzen of voorwaarden bepalen waaraan de bedoelde personeelsleden van de distributienetbeheerders moeten voldoen. Hierbij wordt onder meer gedacht aan voorwaarden op vlak van bewezen goed zedelijk gedrag, scholing, vorming of permanente opleiding.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vastleggen met betrekking tot de vorm en de inhoud van het verslag van vaststelling en de voorwaarden waaronder dit ter kennis wordt gebracht aan de betrokkene. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden waaronder een betrokkene bezwaar kan maken tegen de in het verslag vermelde feiten.

Wanneer het verslag van vaststelling betrekking heeft op een van de feiten, vermeld in artikel 13.4.11, 1° tot en met 4°, dan maakt de netbeheerder dit definitieve verslag over aan het Vlaams Energieagentschap. Uiteraard wacht de netbeheerder hiervoor eerst het verloop van de in het vorige lid bedoelde mogelijke bezwaarprocedure af. Op die wijze verkrijgt dat agentschap de nodige zaken aangeleverd waarover zij conform dat artikel als handhavende overheid optreedt, en worden toezicht en handhaving van elkaar gescheiden.

Artikel 24 en 25

De energieadministratie legt nu al administratieve boetes op aan particulieren bv. in kader van de niet-naleving van de EPB- en EPC-regelgeving. Een centralisatie

van het opleggen van administratieve boetes inzake energie naar het voorbeeld van de milieuhandhaving lijkt zinvol. Het is dan ook logisch dat het VEA de gevallen van energiefraude met betrekking tot het netbeheer handhaaft.

In het kader van het aanpakken van energiefraude wordt voor overtredingen met betrekking tot het netbeheer en het niet of het niet correct voldoen aan vormen van meldingsplicht een specifieke administratieve geldboete ingevoerd.

Het VEA legt in dit kader, na de betrokkenen te hebben gehoord of daartoe naar behoren te hebben opgeroepen, aan iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon in de volgende gevallen een administratieve geldboete op die niet lager is dan 150 euro, en niet hoger dan 20.000 euro:

- bij het zonder machtiging van de betrokken netbeheerder handelingen uitvoeren op het distributienet of op het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit
- bij het zonder machtiging de aansluiting op het distributienet of op het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit manipuleren
- bij het niet uitvoeren van de meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement
- bij het bezorgen van informatie die niet consistent of in overeenstemming met de werkelijkheid is in het kader van meldingsverplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van dit decreet, de uitvoeringsbesluiten ervan, het aansluitingsreglement, het aansluitingscontract of het technisch reglement.

Wat andere vormen van energiefraude betreffen die onder het toepassingsgebied van de titels IV, V, VI, en VII (hoofdstuk I tot en met IV) van het Energiedecreet vallen, en waarvoor geen specifieke administratieve sanctie is voorzien, is de generieke handhavingsbevoegdheid van de VREG (art. 13.3.1 juncto 13.3.2 van het Energiedecreet) onverkort van toepassing.

Artikel 26 en 27

Dit decreet treedt in werking op 1 april 2017, met uitzondering van de artikelen 7, 8 en 26 die in werking treden op de datum van bekendmaking van het decreet in het Belgisch Staatsblad en de artikelen 4, 24 en 25 die in werking treden op 1 juni 2017.

Tegen de beslissingen die de VREG met toepassing van titel IV, hoofdstuk I, afdeling XII van het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid heeft genomen, en die op de dag van de bekendmaking van het huidige decreet in het Belgisch Staatsblad niet definitief waren, loopt een nieuwe beroepstermijn van 30 dagen vanaf diezelfde dag. Deze overgangsregeling moet verzekeren dat de nieuwe termijn ook loopt tegen de beslissingen die op de dag van de rechtzetting niet definitief waren.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN